NHẬN THỨC CỦA SINH VIÊN VỀ VIỆC SỬ DỤNG TRANH BIỆN TRONG CÁC GIỜ HỌC NÓI TIẾNG ANH

LƯƠNG THANH MAI
Khoa Ngoại ngữ, Đại học Bách khoa Hà Nội

Nhận bài ngày 14/02/2025. Sửa chữa xong 24/02/2025. Duyệt đăng 02/3/2025.

Abstract

Students learning English often have difficulties with speaking skill because they have few opportunities to use it in real-life communication with foreigners. Therefore, English teachers need to choose appropriate techniques to help students improve their speaking skill, and one of those techniques is debate. This article is written based on research conducted at Hanoi University of Science and Technology to find out students' awareness of using debate in developing English speaking skill. Results from the survey and interviews show that students have a positive perception of debate technique because it helps them express their opinions verbally, improves their confidence, and they can prepare their speeches systematically.

Keywords: *Perception, speaking lesson, debate, students, technique.*

1. Đặt vấn đề

Ở Việt Nam, mặc dù tiếng Anh là một trong những ngoại ngữ được dạy từ tiểu học đến đại học song không phải sinh viên (SV) nào cũng nói được tiếng Anh một cách trôi chảy sau hàng chục năm học ngôn ngữ này. Rất nhiều SV thiếu tự tin, thụ động trong các hoạt động nói, nhất là khi giáo viên (GV) hỏi ý kiến hoặc yêu cầu các em phản hồi ý kiến của người khác. Đa phần các em không biết cách bày tỏ quan điểm hoặc đưa ra lập luận của cá nhân mình [1]. Nói trôi chảy được định nghĩa là việc sử dụng ngôn ngữ một cách nhanh chóng và tự tin, hạn chế sự ngập ngừng, tạm dừng và ngắt quãng [2]. Khả năng nói trôi chảy có thể được coi là thước đo mức độ thành thạo trong giao tiếp và đây cũng là mục tiêu mà người học ngoại ngữ hướng tới. Tuy nhiên, nhiều SV học Tiếng Anh vẫn gặp khó khăn trong giao tiếp và tương tác. Hầu hết các em đều cố gắng nói tiếng Anh nhưng sau đó lại mắc kẹt vì không thể truyền đạt hết ý tưởng của mình. Do đó, nhiều SV lại sử dụng ngôn ngữ mẹ đẻ để tiếp tục truyền tải thông điệp bằng lời nói [3]. Theo nhà nghiên cứu Crowther "Để phát triển khả năng nói lưu loát cần phải có hoạt động hỗ trợ giúp cải thiện kỹ năng nói" [2]. Các hoạt động hỗ trợ đó nên tập trung vào việc tạo ra những nhiệm vụ mang tính thử thách đối với người học, bởi vì thử thách chính là yếu tố kích thích sự chăm chỉ và kiên trì luyện tập [4]. Những đặc điểm đó có thể được tìm thấy trong hoạt động tranh biện, do đó, tranh biện thường được sử dụng như một kỹ thuật hiệu quả để nâng cao khả năng nói trôi chảy của người học, giúp các em đưa ra lập luận và lý lẽ thuyết phục để phản hồi ý kiến của người khác [1].

Trên thế giới đã có một số nghiên cứu (ví dụ như nghiên cứu của Arung năm 2016 của Agustina năm 2019) tìm hiểu ảnh hưởng của kỹ thuật tranh biện đối với khả năng nói. Tuy nhiên, trên thực tế những nghiên cứu đó chưa đi sâu tìm hiểu nhận thức của người học đối với việc sử dụng tranh biện trong lớp học nói. Đồng thời, các nhà nghiên cứu mới chỉ tập trung vào kỹ thuật tranh biện ở cấp học phổ thông. Vì vậy, nghiên cứu này được tiến hành với mục đích tìm hiểu nhận thức của SV đại học đối với tranh biện và đánh giá xem tranh biện giúp các em cải thiện kỹ năng nói tiếng Anh như thế nào.

Email: mai.luongthanh@hust.edu.vn

2. Định nghĩa và đặc điểm của tranh biện

2.1. Khái niệm tranh biện

Trong lớp học nói tiếng Anh, GV thường có các hoạt động giúp SV phát triển từ vựng, ngữ pháp, khả năng hình thành, sắp xếp, diễn đạt ý và nói trôi chảy. Vì vậy, tranh biện trong lớp học là kỹ thuật được nhiều GV tìm hiểu, áp dụng vì nó cho thấy những hiệu quả nổi bật, giúp SV nâng cao khả năng nói lưu loát. Theo các nhà nghiên cứu thì tranh biện là hoạt động thường diễn ra giữa hai nhóm người ở hai phe đối lập nhau nhưng cùng thảo luận về một chủ đề. Các đội tham gia tranh biện phải tuân theo quy tắc là dùng lý lẽ và dẫn chứng thuyết phục để chống lại quan điểm và lập luận của đội đối lập [5]. Trong quá trình tranh biện sẽ có giám khảo để đánh giá các đội và giám khảo sẽ là người quyết định đội chiến thắng dựa trên lý lẽ và bằng chứng được cung cấp. Tranh biện đòi hỏi người tham gia phải suy nghĩ và đánh giá một vấn đề từ nhiều góc cạnh khác nhau. Do đó, khi tham gia tranh biện bằng tiếng Anh, SV không chỉ có cơ hội bày tỏ ý kiến của mình về một chủ đề nhất định mà còn biết cách bày tỏ quan điểm nhằm phản bác lại ý kiến của đội bên kia [6].

2.2. Đặc điểm của kỹ thuật tranh biện

Các cuộc tranh luận luôn được tiến hành theo một khuôn mẫu chung bao gồm phần giới thiệu, lập luận ủng hộ hoặc phải đối, trả lời câu hỏi và kết luận. Người tham gia phải nghiên cứu và thu thập thông tin liên quan về chủ đề để hỗ trợ cho lập luận của mình và bác bỏ các quan điểm đối lập. Các cuộc thảo luận thường có thời gian giới hạn dành cho mỗi người tham gia, điều này "khuyến khích sự ngắn gọn và rõ ràng trong việc thể hiện ý tưởng" [2]. Trong một cuộc tranh luận, điều quan trọng là phải trình bày luận điểm rõ ràng, sử dụng ngôn ngữ trang trọng và tránh đi chệch khỏi chủ đề chính.

Các cuộc thảo luận thường được kiểm duyệt bởi giám khảo - người chịu trách nhiệm theo dõi thời gian, duy trì trật tự và đảm bảo rằng các bên tham gia tranh biện đều tôn trọng và tuân thủ quy tắc chung. Những người tham gia phải lắng nghe cẩn thận các lập luận của nhau để bác bỏ chúng một cách thỏa đáng và đưa ra phản hồi hiệu quả. Mặc dù các cuộc tranh luận có thể là tình huống xung đột ý kiến nhưng điều quan trọng là các bên phải thể hiện sự tôn trọng, tránh công kích hoặc làm dấy lên mâu thuẫn cá nhân [5]. Tranh luận cho phép người tham gia phát triển kỹ năng thuyết phục bằng cách trình bày những lập luận được hỗ trợ bởi bằng chứng và lý lẽ hợp lý. Đồng thời, các cuộc tranh luận mang đến cơ hội thảo luận về một chủ đề cụ thể với những quan điểm khác nhau, điều này có thể mang lại sự hiểu biết sâu sắc và rộng mở hơn. Thông qua tranh luận, các vấn đề có thể được xác định và tìm kiếm giải pháp, từ đó khuyến khích tư duy phản biện và sáng tạo.

3. Ngữ liệu và phương pháp nghiên cứu

Mục đích của nghiên cứu này là tìm hiểu nhận thức của SV về việc sử dụng tranh biện để phát triển kỹ năng nói tiếng Anh nên đối tượng tham gia là nhóm SV chuyên ngành ngôn ngữ Anh tại Khoa Ngoại ngữ, Đại học Bách khoa Hà Nội. Các SV đã có trải nghiệm kỹ thuật tranh biện bằng tiếng Anh trong giờ học nói ở học kỳ thứ ba. Nghiên cứu sử dụng kết hợp cả hai phương pháp định tính và định lượng, trong đó điều tra bảng hỏi và phỏng vấn chuyên sâu là hai công cụ chính để thu thập dữ liệu. 50 SV đã được phát bảng câu hỏi và 5 SV trong số đó được lựa chọn ngẫu nhiên để tham gia phỏng vấn.

Nhằm mục đích giữ kín thông tin, mỗi SV được đặt câu hỏi trong một cuộc phỏng vấn riêng kéo dài từ 7-10 phút. Nội dung phỏng vấn được ghi chép cẩn thận để đảm bảo độ chính xác.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Nhận thức của sinh viên về việc sử dụng tranh biện trong giờ học nói tiếng Anh

Nghiên cứu cho thấy, phần lớn SV có nhận thức tích cực về việc sử dụng tranh biện khi bày tỏ quan điểm bằng lời nói. Tranh biện vừa là một hoạt động thú vị, vừa giúp các em nói tiếng Anh trôi chảy. Tuy nhiên, cũng có một số SV bày tỏ quan điểm tiêu cực đối với tranh biện. Theo các em thì trình bày ý tưởng rõ ràng khi tranh biện là một hoạt động khó, cần nhiều thời gian và đòi hỏi tư duy biện chứng tốt bên cạnh yếu tố ngôn ngữ.

4.1.1. Tranh biện giúp sinh viên bày tỏ quan điểm của mình bằng lời nói

Đa số SV tham gia khảo sát cho rằng, tranh biện giúp các em bày tỏ quan điểm bằng lời nói. Dữ liệu

thu thập được cho thấy, có 10 SV lựa chọn Rất đồng ý (20%) và 35 SV chọn Đồng ý (70%) với nhận định trên. Sau khi thực hành tranh biện, các em nhận thấy kỹ thuật này giúp các em trình bày được hết những suy nghĩ cá nhân và như vậy kỹ năng nói tiếng Anh được sử dụng hiệu quả trong quá trình tranh biện.

4.1.2. Tranh biện là một hoạt động thú vị

Ngoài việc khuyến khích SV bày tỏ quan điểm bằng lời nói, tranh biện còn được coi là một hoạt động thú vị, giúp SV phát triển tư duy biện chứng, đánh giá, nhìn nhận vấn đề ở nhiều khía cạnh khác nhau. Ý kiến này nhận được sự đồng tình của 80% SV trả lời bảng hỏi và 4/5 SV tham gia phỏng vấn.

SV C khi được phỏng vấn đã cho rằng, hoạt động tranh biện theo nhóm buộc em phải "thảo luận, trao đổi, thống nhất ý kiến" trước khi đưa ra lập luận để phản bác lại quan điểm của đội đối lập. Đồng thời, từ việc lắng nghe ý kiến của bạn bè trong quá trình thảo luận, em thấy mình "có góc nhìn rộng hơn", biết đặt câu hỏi để "xem xét vấn đề một cách kỹ lưỡng".

4.1.3. Tranh biện giúp sinh viên nói tiếng Anh trôi chảy

Với câu hỏi *"Các em có nghĩ rằng tranh biện ảnh hưởng đến khả năng nói tiếng Anh của mình không?"* đa số SV trả lời rằng tranh biện giúp các em nói tiếng Anh trôi chảy hơn rất nhiều. 30 SV được khảo sát đã chọn Đồng ý (60%) cho nhận định trên. Tuy nhiên, 4 SV (xấp xỉ 10%) lại có lập luận rằng sau khi thực hành tranh biện, các em vẫn không thấy mình nói tiếng Anh tốt hơn. Điều này cũng được hỗ trợ bởi kết quả của cuộc phỏng vấn, 3/5 SV được hỏi cho rằng tranh biện có thể là một trong những kỹ thuật hiệu quả để nói tiếng Anh trôi chảy. Mặc dù vậy, vẫn có 2 SV phỏng vấn cho biết, tranh biện không phải là cách duy nhất giúp các em nâng cao kỹ năng nói. Các em cho là có nhiều phương pháp khác ngoài tranh biện, song điều khiến tranh biện trở nên có ý nghĩa đó là thông qua tranh biện, các em có thể rèn luyện kỹ năng nói trong một tình huống trang trọng. Một số SV phàn nàn các em ít có cơ hội sử dụng tiếng Anh trong tình huống trang trọng, đặc biệt là với bạn bè nên các em tận dụng cơ hội tranh biện để thử thách bản thân vì tranh biện đòi hỏi phải sử dụng đúng phong cách và ngôn ngữ để bày tỏ quan điểm và ý tưởng của mình. Như một SV đã nói "Em chắc chắn rằng có rất nhiều phương pháp học nói tiếng Anh hiệu quả nhưng theo em, tranh biện có thể được sử dụng như một giải pháp hữu ích để cải thiện kỹ năng nói trong các tình huống trang trọng".

Khó khăn phổ biến nhất mà SV thường gặp phải mỗi khi muốn nói tiếng Anh là các em không tự tin vào chính mình. Thông qua tranh biện, SV buộc phải đưa ra những lập luận, suy nghĩ hoặc ý kiến cá nhân về một chủ đề nhất định nên dù thiếu tự tin khi nói thì SV cũng phải cố gắng khắc phục nó để không ảnh hưởng đến kết quả chung của cả đội. Hơn nữa, phần lớn SV khẳng định sự chuyển biến tích cực trong khả năng nói tiếng Anh của các em xảy ra vào thời điểm luyện tập tranh biện nhiều lần với các đồng đội của mình trước khi diễn ra cuộc tranh biện chính thức với đội đối lập. Một SV phỏng vấn còn nhấn mạnh rằng em cảm thấy mình nói tiếng Anh trôi chảy, mượt mà hơn vì tranh biện "giúp em vượt qua sự lo lắng". Em có thể trình bày lập luận một cách suôn sẻ mà không thấy hồi hộp hay lo sợ. Điều này cũng phù hợp với nhận định của các SV khác khi cho rằng sự tự tin của các em đã có thay đổi tích cực, các em có thể nói tốt trước mặt người khác mà không ngập ngừng hoặc tệ hơn là quên mất lý lẽ của mình. Tất cả SV tham gia phỏng vấn đều chung nhận định rằng các em có thể nói tiếng Anh trôi chảy nếu vượt qua được sự lo lắng, thiếu tự tin và hồi hộp.

4.2. Tranh biện giúp nâng cao khả năng nói trôi chảy như thế nào

Theo các SV tham gia nghiên cứu, tranh biện nâng cao khả năng nói tiếng Anh của các em theo nhiều cách.

4.2.1. Tranh biện phát triển kỹ năng nói và suy luận

Đa số SV cho biết các em không thể nói tiếng Anh trôi chảy do không có cơ hội thực hành nói tiếng Anh bên ngoài lớp học. SV lo ngại rằng ý kiến của mình không hữu ích nếu ai đó muốn các em nêu quan điểm về một vấn đề nào đó. Tuy nhiên, trong tranh biện, SV cảm thấy rằng "Ý kiến cá nhân của các em là cần thiết" [6]. Các em được yêu cầu phải giữ vững lập trường của mình cho dù lập trường đó

có thể bị phản bác quyết liệt bởi đội đối lập. Các em phải đưa ra ý kiến một cách thẳng thắn và điều đó giúp SV cởi mở hơn trong việc chia sẻ ý kiến với người khác. Kỹ năng lập luận của SV cũng được cải thiện vì các em cần đưa ra những lý lẽ hợp lý, thuyết phục. Ngoài ra, SV cũng được rèn luyện kỹ năng tư duy bậc cao bằng cách phê phán lập luận của đội đối lập.

4.2.2. Tranh biện giúp sinh viên vượt qua nỗi lo lắng

Hơn 60% SV khảo sát cho biết một trong những vấn đề có thể ảnh hưởng đến khả năng nói trôi chảy của các em đó là sự lo lắng. Thực ra, lo lắng không phải là điều mới mẻ đối với người học ngoại ngữ. SV lo lắng mình sẽ mắc lỗi, đặc biệt là lỗi ngữ pháp và khi quá lo lắng thì điều các em nói sẽ trở lên lộn xộn và cách diễn đạt cũng không còn rõ ràng, mạch lạc nữa [7]. Tuy nhiên, với hoạt động tranh biện SV cho biết các em có thể kiểm soát được lo lắng vì đã có sự chuẩn bị trước khi cuộc tranh biện bắt đầu. Trong khi tranh biện, các em được đưa ra những lập luận của mình trước mặt đồng đội và điều này có tác động tốt đến tâm lý. SV dần quen với hoạt động này nên khi phát biểu trước lớp với tư cách là đại diện của nhóm, các em có thể vượt qua tâm lý lo lắng theo cách chậm rãi những chắc chắn.

4.2.3. Tranh biện cải thiện sự tự tin của sinh viên

Một số SV cho biết ngoài sự lo lắng, một vấn đề khác mà các em gặp phải mỗi khi nói tiếng Anh là thiếu tự tin. Tuy nhiên, trong quá trình chuẩn bị tranh biện, sự tự tin của các em đã có thay đổi tích cực. Sau vài lần luyện tập với đồng đội, các em bắt đầu tin rằng mình có thể đưa ra những lập luận trước ý kiến của bạn bè. Các em nhận ra "Hãy cứ tự tin và đưa ra lập luận, suy nghĩ hoặc ý tưởng của mình vì bạn bè sẽ không phán xét ngay cả khi mình mắc lỗi" [8]. SV sẽ có được sự tự tin nếu có thể xử lý tốt các tình huống giao tiếp khác nhau. SV D trong cuộc phỏng vấn đã phát biểu rằng "Có lẽ một điều thay đổi lớn với cá nhân em khi học tranh biện đó là mức độ tự tin. Em đã tự tin hơn khi phát biểu ý kiến. Em rất vui vì được trải nghiệm tranh biện trong giờ học nói tiếng Anh".

4.2.4. Tranh biện khiến sinh viên chuẩn bị bài phát biểu có hệ thống

Những câu trả lời từ phần phỏng vấn cho thấy tranh biện còn giúp SV đưa ra dàn ý trước khi phát biểu. Theo nhà nghiên cứu Nicholls thì "Người nói có thể tạo ra ý tưởng của mình bằng cách viết dàn ý" [9]. Một số SV cho biết các em cần chuẩn bị dữ liệu chính xác để hỗ trợ cho lập luận của mình. SV không thể chỉ nói mà không cung cấp bằng chứng xác đáng vì nếu các em làm như vậy sẽ tạo cơ hội cho đội đối lập tấn công. Vì vậy, SV đã chuẩn bị dàn ý để có được hệ thống hỗ trợ, giúp các em nói trôi chảy và không hề sợ hãi.

Một số SV cũng chia sẻ rằng các em gặp khó khăn trong việc chuẩn bị đề cương do thiếu kinh nghiệm tranh biện. Kết quả là trong quá trình tranh biện các em không thể trả lời được một số câu hỏi bất ngờ từ đội đối lập. Tuy nhiên, các em cũng cho biết giải pháp đối với vấn đề này chính là khả năng nói của các em. Bằng cách sử dụng khả năng nói của mình, các em có thể ứng biến ngay cả khi câu trả lời không nằm trong phạm vi dàn ý mà các em đã chuẩn bị. Qua đó có thể thấy tranh biện giúp thúc đẩy tư duy của SV vì các em phải giữ vững lập luận của mình bất kể niềm tin cá nhân hay tình hình hiện tại" [9].

4.3. Tranh biện không dễ thực hiện

Đa số SV đều có phản hồi tích cực về ảnh hưởng của tranh biện đối với kỹ năng nói tiếng Anh, song nhiều SV cho rằng các em cũng gặp một số khó khăn trong quá trình thực hành tranh biện.

4.3.1. Tranh biện cần nhiều thời gian hơn để chuẩn bị

Tranh biện được coi là tốn thời gian vì SV cần nhiều thời gian chuẩn bị để tìm ra ý tưởng và lập luận. Ý kiến này nhận được sự đồng thuận của 80% SV tham gia khảo sát và cả 5 SV tham gia phỏng vấn. SV trả lời phỏng vấn rằng các em không thể chỉ đến lớp và thực hành tranh biện mà không "Chuẩn bị dàn ý, sắp xếp ý tưởng và tìm dẫn chứng".

4.3.2. Tranh biện đòi hỏi sinh viên phải suy nghĩ nhanh

Trong tranh biện, mạch phát biểu cần được diễn ra nhanh chóng và điều đó khiến một số SV nghĩ

rằng các em khó theo kịp người khác [6]. Một nửa số SV tham gia khảo sát đồng ý rằng trong thực hành tranh biện đôi khi các em không thể theo kịp các bạn khác. Tuy nhiên, SV thuộc nửa còn lại không gặp phải khó khăn này. Điều này cũng được củng cố bởi kết quả phỏng vấn, trong đó người trả lời cho biết các em cảm thấy lo lắng, không hứng thú với một số chủ đề tranh biện vì không có nhiều kiến thức về chủ đề đó. Một SV trả lời rằng "Em không thuộc hết các quy tắc trong tranh biện và điều đó khiến em nản lòng". Ngoài ra, một số SV cho rằng mình không giỏi ăn nói và điều này khiến các em "Phải nỗ lực lớn hơn" để đối đáp với những người khác trong cuộc tranh biện.

5. Kết luận

Mục đích chính của bài viết này là tìm hiểu nhận thức của SV về hiệu quả của tranh biện đối với khả năng nói tiếng Anh. Kết quả cho thấy hoạt động tranh biện mang lại một số lợi ích như giúp SV bày tỏ quan điểm cá nhân, giảm lo lắng, nâng cao sự tự tin khi nói tiếng Anh và khiến SV chuẩn bị bài nói một cách có hệ thống. Dựa trên khảo sát và phỏng vấn nhận thức của SV đối với việc sử dụng tranh biện trong giờ học nói tiếng Anh, kết quả nghiên cứu cũng cho thấy nhờ có tranh biện, SV có thể nâng cao khả năng nói trôi chảy. Mặc dù các phương pháp khác cũng hỗ trợ các em rất nhiều với kỹ năng nói song điều đặc biệt khiến tranh biện là một kỹ thuật có hiệu quả nổi bật, đó là giúp các em biết cách tìm dẫn chứng để hỗ trợ cho lập luận của mình. SV tranh biện về các chủ đề khác nhau còn giúp các em nâng cao tư duy phản biện, trong đó có kỹ năng đặt câu hỏi, dự đoán, phân tích, đánh giá vấn đề [9]. Tranh biện cũng dạy các em trở thành một diễn giả giỏi, có suy nghĩ chín chắn và có lý luận chặt chẽ. Điều này phù hợp với xu thế phát triển của nền giáo dục thế kỷ 21, nơi SV được kỳ vọng sẽ có các kỹ năng tư duy phê phán cũng như giao tiếp, hợp tác và sáng tạo [10]. Vì tranh biện có thể nâng cao kỹ năng nói của SV nên GV tiếng Anh có thể áp dụng kỹ thuật này trong các giờ dạy nói. GV cần nắm rõ khái niệm, quy trình và nguyên tắc tranh biện để từ đó tìm ra phong cách tranh biện phù hợp nhất với đối tượng SV của mình.

Tài liệu tham khảo

[1] Desita, L., Supardi, I., & Suhartono, L. (2017), *Improving students' speaking ability through debate technique (Nâng cao khả năng nói của sinh viên thông qua kỹ thuật tranh biện)*. English Education Study Program of FKIP UNTAN, Pontianak, No 6, pp. 5-9.

[2] Crowther, D., Trofimovich, P., Isaacs, T., & Saito, K. (2015), *Does a speaking task affect second language comprehensibility? (Nhiệm vụ nói có ảnh hưởng đến khả năng hiểu ngôn ngữ thứ hai không?)*. Modern Language Journal, No 99, pp. 80-95. doi: 10.1111/ modl.12185.

[3] Juhana, J. (2012), *Psychological factors that hinder students from speaking in English class (Các yếu tố tâm lý cản trở học sinh nói trong lớp học Tiếng Anh) (A case study in a senior high school in South Tangerang, Banten, Indonesia)*. Journal of Education and Practice, 3(12), pp. 7-19.

[4] Nation, N., & Newton, J. (2009), *Teaching ESL/EFL listening and speaking (Dạy nghe và nói tiếng Anh cho người học Tiếng Anh như một ngoại ngữ/ ngôn ngữ thứ hai)*. New York: Routledge.

[5] Arung, F. (2016), *Improving the students' speaking skill through debate technique (Nâng cao kỹ năng nói của học sinh thông qua kỹ thuật tranh biện)*. Journal of English Education, 1(1), pp. 70- 76. Retrieved from doi: 10.1016/j.ecoleng.2009.03.005

[6] Halvorsen, A. (2005), *Incorporating critical thinking skills development into ESL/EFL courses (Tích hợp kỹ năng tư duy biện chứng vào các khóa học ESL/EFL)*. The Internet TESL Journal, 11(3), pp. 1-5.

[7] Agustina, D. (2019), *Students'perception of the jigsaw technique implementation in learning speaking at the first-grade of SMAN 7 Bandar Lampung (Nhận thức của học sinh về việc học nói thông qua kỹ thuật ghép hình trong giờ học nói ở lớp 1 trường SMAN 7 Bandar Lampung)*. U- JET: Unila Journal of English Teaching, 8(3), pp. 1-16.

[8] Nicholls, A. (1999), *Mastering public speaking: How to prepare and deliver a successful speech and presentation (Thành thạo kỹ năng nói trước công chúng: Cách chuẩn bị và trình bày bài phát biểu và bài thuyết trình thành công)*. Hongkong: Grolier Intl.

[9] Fisher, R. (2005), *Teaching children to think (Dạy trẻ tư duy)*. Cheltenham: Nelson Thornes.

[10] Stauffer, B. (2020), *What are the 4 C's of 21th century skills? (Bốn chữ C trong các kỹ năng của thế kỷ 21 là gì?)*. Retrieved from https://www.aeseducation.com/blog/four-cs-21st- century-skills.